Kvinderne i Ejnar Christiansens „Hjarl".

I en tidligere Artikel har jeg henledet Opmærksomheden paa, at de sidste Decenniers Literatur her i Landet ikke har bidraget til at højne Kvindens Stilling i Samfundet. Ejnar Christiansens nyeste Bog har atter afgivet et Bevis for, hvor lav en Maalestok der anvendes overfor Kvindens Livsopgave, og hvor sekondær en Rolle der tildeles hende i Livet. Dette Bevis er saa meget mere slaaende, som det sikkert er afgivet, ganske uden at Forfatteren er sig sit Standpunkt i saa Henseende bevidst. Hans Opfattelse forekommer ham selv og hans Kritikere saa selvfølgelig, at det end ikke er kommet indenfor deres Tanker, at her virkelig foreligger en for Kvinden nedsættende Livsanskuelse.

Saaledes synes det at være Meningen, ved Skildringen mellem Bogens Helt og hans Moder, at fremstille, hvorledes Kvinden, i denne sin Stilling, kan indtage en hædret og betydningsfuld Plads. Forfatteren opnaar dog kun at vise, hvor meget en Moder kan være for for en Mand ved Tilsidesættelse af alle andre Forpligtelser og ved Opgivelse af al selvstændig Livsopfattelse, kort sagt ved, uden Selvstændighed, at være et Slags støttende og oplivende Akkompagnement til den Melodi, han ønsker at fløjte Livet igennem. En eneste Gang gør Moderen i „Hjarl" sin egen Livsopfattelse gældende ved at udtrykke Tilfredshed over, at Sønnen er undgaaet at styrte sig ind i noget, der efter hendes Mening er en Vildfarelse. Hendes første Tanke ved denne Lejlighed er en Taknemlighed, som hun uvilkaarligt giver Udtryk, uden først at tage Hensyn til, at Sagen kan forvolde hendes „egen Dreng" Lidelse. Det synes, som om Forfatteren finder det fuldt berettiget, at denne „egen Dreng" derefter i sine Tanker stempler Moderen som smaalig og egenkærlig, som den, der ikke har taget Hensyn til hans Smerte, men kun til sin egen „snævre" Moral. Moderens, Kvindens Kærlighed skal kun være dulmende og deltagende, det er aldeles unødvendigt og uberettiget, at hendes Ømhed er af saa vidtrækkende Natur, at den ikke ævner Øjeblikkets Lidelse, naar det gennem den bæres bort fra Fornedrelse og løftes opad. Manne er snæver og egenkærlig, naar hun ikke straks klynker over Sønnens Skuffelse og Smerte, men først og fremmest er taknemlig for den Fare, han er undgaaet.

Der var engang en Moder, ikke en Eventyrets men en Virkelighedens Kvinde, til hvem man med Skælven og Bæven maatte bringe den Meddelelse, at hendes Søn var dømt til